

VAC-PACT KÍSÉRLETI PROJEKT
VAKCINÁCIÓBA VETETT BIZALOM –
BETEGEK ÉS SZAKEMBEREK
TUDATOSSÁGA, KOMMUNIKÁCIÓJA
& BIZALMA

Vakcináció & Cukorbetegség

Az Európai Unió
finanszírozásával

A fennálló állapot

- Minden évben felnőttek ezrei betegszenek meg világszerte olyan betegségekben, amelyek oltásokkal megelőzhetőek lennének.
- A cukorbetegségben szenvedőknél magasabb az oltásokkal megelőzhető betegségek szövődményeinek kockázata.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) becslése szerint:

422 millió ember

cukorbeteg az egész világon

Évente **1,6** millió
halálesetet

tulajdonítanak közvetlenül a cukorbetegségnek

Néhány cukorbetegséggel / oltással kapcsolatos adat:

-24%

A **bármilyen okból származó halálozás csökkenése** a beoltott betegekben influenzaszezonban, összehasonlítva a nem oltott résztvevőkkel¹.

-22%

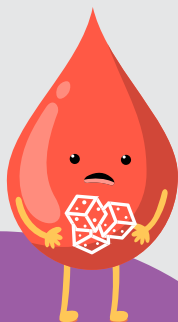
A **kórházba beutaltak számának csökkenése** az influenzaszezonban akut szívizominfarktus miatt².

Az oltás felvétele fontos lépés az egészségmegőrzés útján.

Forduljon egészségügyi szakemberhez, konzultáljon vele saját helyzetéről és egészségügyi igényeiről, és időben vegye fel az oltásokat.

1. Dos Santos és munkatársai módszeres vizsgálata (Dos Santos, 2018) amelyet 125 503 2.-típusú cukorbetegségben szenvedő betegen végeztek el.
2. A tapasztalt csökkenés szélütés esetén 18%, szívelégtelenség esetén 17%, míg tüdőgyulladás vagy influenza esetén 25%.

Cukorbetegség áttekintése

A cukorbetegség olyan **krónikus állapot**, amelyet **megemelkedett vércukorszint** (glükóz) jellemez. Akkor fordul elő, amikor a hasnyálmirigy már nem képes elég inzulint termelni, vagy amikor a szervezet nem képes felhasználni a megtermelt inzulint. A kiváltó októl függően a cukorbetegség különböző formákban jelentkezhet.

Az 1. típusú cukorbetegség

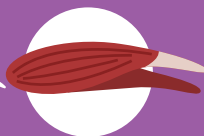
bármilyen korban jelentkezhet, de leggyakrabban a gyerekeknél és a serdülőknél fordul elő.

a hasnyálmirigy β -sejtjei egyáltalán nem vagy kevés inzulint termelnek (autoimmun betegség miatt)

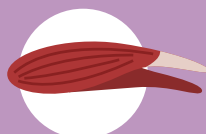
a glükóz felhalmozódik a véráramban

a sejtek nem képesek felhasználni a glükózt a túl kevés inzulin vagy az inzulin hiánya miatt

A 2. típusú cukorbetegség

a leggyakoribb, az esetek ~90%-át teszi ki elsősorban a felnőtteknél.

inzulinrezisztencia (a sejtek nem képesek teljes mértékben válaszolni az inzulinra)

A hasnyálmirigy több inzulint termel, hogy kielégítse a megnövekedett igényt. Idővel a hasnyálmirigy már nem képes elég inzulint előállítani

a glükóz felhalmozódik a véráramban

Cukorbetegség áttekintése

...folytatás

A diabetes egyéb típusai közé tartozik a **terhességi cukorbetegség (GDM)**, amely terhesség alatt alakulhat ki, és mind az anyánál, mind a gyermeknél komplikációkat okoz. Az érintett nők és gyermekeik fokozottan ki vannak téve a 2.-típusú cukorbetegség kialakulása veszélyének.

A cukorbetegség - különösen, ha az nem megfelelően kontrollált - megnehezítheti az immunrendszer számára a **fertőzések elleni küzdelmet** a cukorbetegségben nem szenvedő emberekhez képest. A megemelkedett vércukorszint idővel súlyosan károsíthatja a szívet, az ereket, a szemet, a vesét és az idegeket.

Jelenleg a cukorbetegségnek nincs gyógymódja, de **kezeléssel, megelőzéssel és életmódváltással hosszú, egészséges életet élhet!** A rendszeres orvosi vizsgálatok alkalmával lehetőség nyílik a cukorbetegség orvosi ellátására, az utókezelésre és a beteg folyamatos felvilágosítására.

Lényeges dolgok az oltásról

A védőoltás védi az oltottakat, a környezetükben lévő embereket és az egész közösséget. Amikor egy populációban elegendő ember védett egy fertőző betegséggel szemben, akkor a betegség nem valószínű, hogy emberről emberre terjed. Ez az úgynevezett **közösségi immunitás** (vagy más néven **nyájimmunitás**).

Egyes betegek alábecsülik a betegség kialakulásának kockázatát, és nem veszik észre, hogy ha nem oltatják be magukat, az súlyos kockázatot jelenthet saját maguk és mások egészségére is.

- Ismert, hogy a **cukorbetegségben szenvedőknél** magasabbak a vakcinákkal megelőzhető betegségek egészségügyi kockázatai.
- Rendkívül fontos, hogy **eseti alapon konzultáljon az egészségügyi szakemberével**, mivel bizonyos oltások nem ajánlottak a legyengült immunrendszerű és/vagy allergiás emberek számára.

Emlékeztető: Az egészségügyi dolgozók tanácsai komoly hatással vannak a betegek oltással kapcsolatos hozzáállására.

Ne feledje:

- Még mindig jelentős eltérések vannak EU-szerte az országos immunizációs ütemtervek között.
- Az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) által biztosított oltási ütemterv segítségével betekintést nyerhet az EU/EGT egyes országainak oltási ütemterveit.

Kulcsfontosságú vakcinák

...folytatás

A Centers for Disease Control and Prevention (Járványügyi és Betegségmegelőzési Központok, CDC) ajánlásai alapján a következő **5 kulcsfontosságú vakcina** segít enyhíteni ezeket a kockázatokat:

Influenza elleni védőoltás

Minden évben véd az influenzafertőzések ellen. Az influenzával összefüggő betegségek közé tartoznak a különböző típusú tüdőfertőzések, amelyek a kapcsolódó krónikus állapot súlyosbodását okozhatják. **Az influenza elleni oltás beadatása most fontosabb, mint valaha, mivel a betegek nagyobb kockázatnak vannak kitéve a COVID-19 súlyos egészségügyi következményei miatt.**

Hepatitisz B

Véd a **hepatitisz B vírus** (HBV) ellen, amely megtámadja a májat, egész életen át tartó fertőzést, cirrózist (májzsugort), májrákot, májelégtelenséget, és a halált okozhat. A nagy mértékű alkoholfogyasztás, a toxinok, a drogok és bizonyos betegségek hepatitiszt okozhatnak. Az oltás az **60 év alatti felnőtteknek ajánlott.**

DTaP / DTwP oltás

Véd a **tetanusz**, a **diftéria (torokgyík)** és a **pertussis (szamárköhögés)** ellen, amelyek minden korosztály számára súlyos betegséget okozhatnak. A szájszár, a krupp és a szamárköhögés ezen fertőzések nemkívánatos tünetei. Az oltási adag gyakoriságának ajánlása az **életkor függvénye**: általában 10 évente adnak emlékeztető oltást.

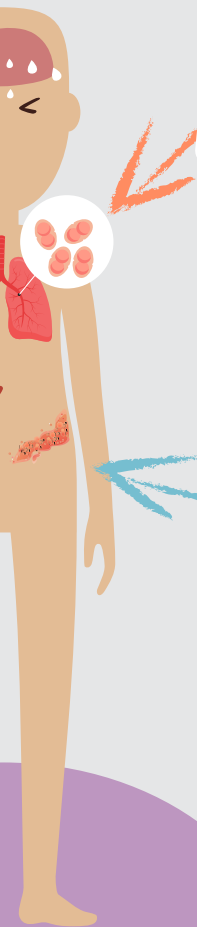
Pneumococcus elleni védőoltás

Véd a tüdőgyulladást, a vér fertőzéseit és agyhártyagyulladást okozó **pneumococcus baktériumok** ellen. A pneumococcus okozta betegség gyakori a kisgyermekeknél, de az idősebb felnőtteknél a legnagyobb a kockázata a súlyos betegségnek és halálnak. A fertőzés elkapásának kockázata nő influenza esetén. Minden **65 éves vagy annál idősebb felnőtteknek ajánlott** ez az oltás. Egyes csoportoknak többszörös oltásra vagy emlékeztető oltásra is szükségük lehet.

Zoster oltás

Véd az **övsömör** (más néven zoster herpesz) és a kapcsolódó fájdalmas bőrkiütések és hólyagok ellen, amelyek egy testrészen, gyakran az arcon vagy a törzsön jelennek meg. A hólyagok jellemzően 7-10 nap alatt kifakadnak és hegesednek, és 2-4 héten belül teljesen eltűnnek. Mindazonáltal egyeseknél a fájdalom hónapokig vagy akár évekig tarthat a kiütés eltűnése után. Ajánlott az **50 éves vagy annál idősebb felnőtteknek**, beleértve azokat a felnőtteket is, akiknek már volt övsömörjük, vagy már megkapták a korábbi övsömör oltásokat.

Fontos megjegyezni azt is, hogy bár egyes betegeknél akár a betegség enyhébb tünetek jelentkezhetnek az oltás után, ezek azonban normális jelei annak, hogy a szervezet védelmet épít ki. A tünetek, ha egyáltalán megjelennek, néhány napon belül elmúlnak.

COVID-19

2020 március 11-én a WHO a COVID-19-et az újonnan felfedezett koronavírus által előidézett olyan **fertőző légúti betegségnek** nyilvánította, amely globális világjárvánként minden korosztályt érint.

Általános tünetek

Láz

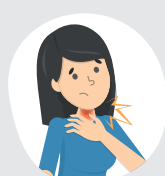
Köhögés

Izomfájdalmak

Fáradtság

Légzési nehézségek

A cukorbetegségben szenvedők

a COVID-19 szempontjából magas kockázatú csoportnak számítanak, és nagyobb valószínűséggel mutatnak súlyos tüneteket.

COVID-19

...folytatás

Fontos, hogy a cukorbetegség elsősorban élvezzenek az oltási programokban, mivel náluk rosszabbak a koronavírussal kapcsolatos egészségügyi kilátások.

2021 szeptemberéig az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) a következő COVID-19 vakcinákat engedélyezte az Európai Unióban történő használatra: **Comirnaty** (Pfizer-BioNTech), **Spikevax** (Moderna), **Vaxzevria** (AstraZeneca) és **Janssen**.

Az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) alaposan ellenőrzi az összes oltás biztonságosságát az EU-ban.

A tünetek általában a vírussal való találkozás utáni **3-7 napon belül** jelentkeznek, de voltak olyan esetek, ahol a tünetek jelentkezéséig akár 14 nap is eltelt.

A **ritka és súlyos szövődmények** között van a tüdőfertőzés, a vesebetegség és akár a halál is.

A COVID-19 súlyossága **nő az életkorral (> 60 év)**, illetve egyéb mögöttes egészségügyi állapot jelenlétével, beleértve a magas vérnyomást, a cukorbetegséget, a szív- és érrendszeri betegségeket, krónikus légzőszervi betegségeket és az immunszuppressziót. A legutóbbi adatok szerint a férfiak esetében a kockázat bizonyos szinttel magasabb.

Döntéshozatal megfelelő információk birtokában

Az oltások körüli vitákban egyre nagyobb szerepet játszanak az érzelmek, de elengedhetetlen, hogy az oltások felvételét, valamint a velük szembeni bizalmatlanságot **nyílt, tudományos tényekkel alátámasztott párbeszéddel** kezeljük.

A betegek felelős helyzetbe hozása a betegközpontú egészségügy egyik kulcseleme. Ezt többdimenziós folyamatként határozzák meg, amely segít a betegeknek átvenni az irányítást a saját életük felett, és hogy olyan kérdésekben döntsenek, amelyeket ők maguk is fontosnak tartanak.

A betegek számára a hírnök néha fontosabb lehet, mint maga a hír, ha egy orvosi kezelés elfogadásáról van szó.

Soha ne feledje,
hogy kérdezni
hatékony és pozitív
eszköz!

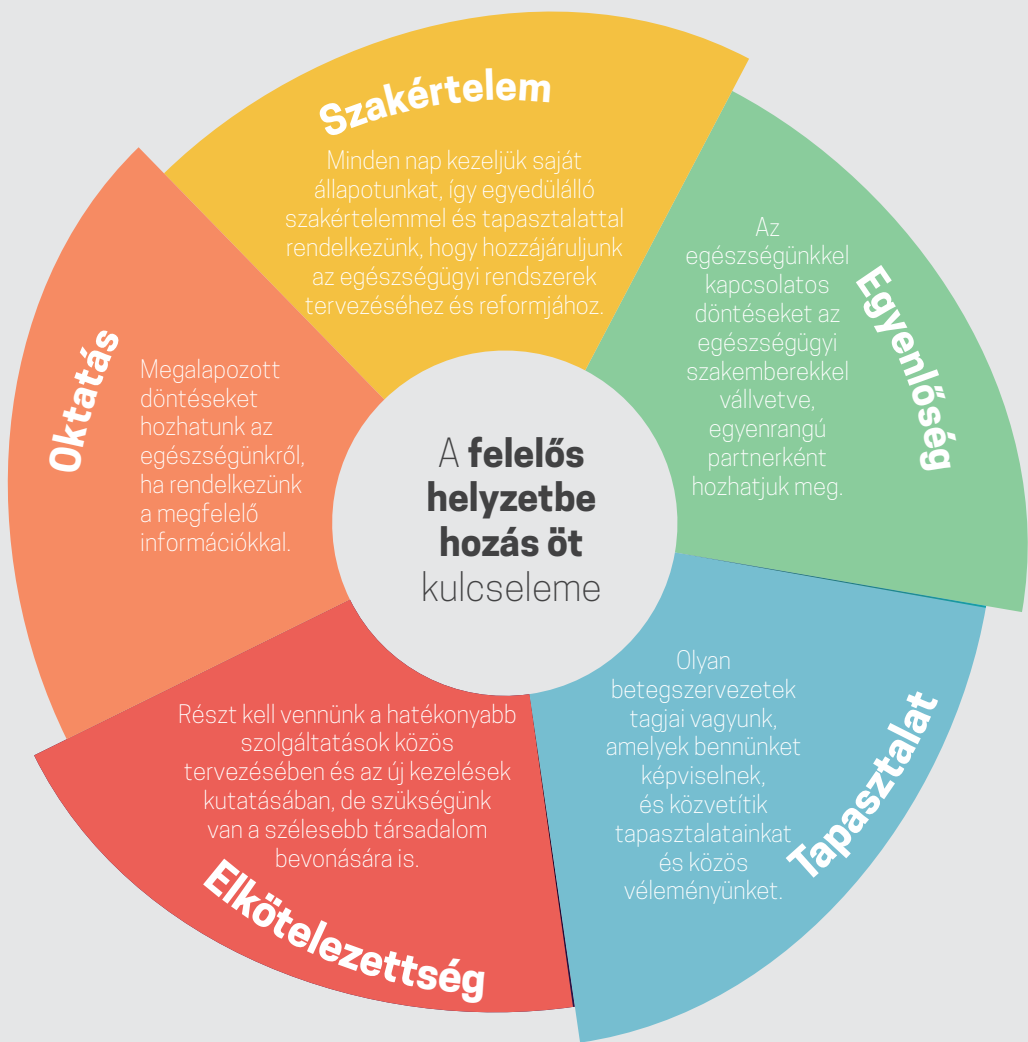

Döntéshozatal megfelelő információk birtokában

...folytatás

A betegek felelős helyzetbe hozása 3 egymást átfedő és egymást kölcsönösen erősítő szempontot foglal magába: az **egészségügyi ismereteket**, a **megosztott döntéshozatalt**, és az **önigazgatást**.

A felelős helyzetbe hozás kétirányú folyamat. A betegnek szüksége van egy megfelelő „felelős egészségügyi szakemberre”, aki üdvözli a beteg részvételét, és tudja, hogyan kell létrehozni a megfelelő egészségügyi környezetet.

Charta a **beteg**ek felelős helyzetbe hozásáról

01

Ön több, mint a betegség

Az egészségügy alapvetően az emberi kapcsolatokról szól. A felelős helyzetbe hozás alapja a tisztelet, a méltóság és az együttérzés, hogy emberi lényként tekintenek Önre, és az a tény, hogy az egészségi állapotán vagy helyzetén túl is van élet.

02

Saját érdekeit az Ön által kívánt mértékben érvényesítheti

Minden beteget támogatni kell, és lehetővé kell tenni számukra, hogy képességeinek és kívánságainak megfelelően, koruktól, nemüktől, képességeiktől, etnikai származásuktól, vallásuktól vagy meggyőződésüktől, társadalmi-gazdasági helyzetüktől, szexuális/nemi irányultságuktól, identitásuktól, véleménynyilvánításuktól vagy jellemvonásaiktól függetlenül beleszóljanak a gondozásukba.

03

Egyenlő partnerként részt vehet az egészségét érintő valamennyi döntésben

Minden egészségügyi döntésnek, - legyen szó akár a komplex szükségletek hosszú távú gondozási tervezéséről, akár az egyszerű kezelési/megelőzési döntésekről, - a beteg és az egészségügyi csapat közötti megosztott döntéshozatali folyamat eredményének kell lennie. A betegeknek és a szakembereknek egyenrangú partnerként kell részt venniük a kezelési preferenciákról, prioritásokról és értékekről folytatott

04

Az Ön számára szükséges információkhoz, így saját leleteihez is, könnyen érthető formában hozzáférhet.

A betegeknek joguk van ahhoz, hogy a szükséges és kívánt információkat a megfelelő mennyiségben és formában, a megfelelő időben, egyszerű nyelvezeten kapják meg, hogy kívánságuknak megfelelően dönthessenek. Annak érdekében, hogy az információ megfelelő minőségű legyen a betegek számára, a tájékoztatást a betegekkel együtt kell megtervezni.

05

Az Ön egészségügyi szakemberei és rendszere aktívan támogatja az egészségügyi tájékozottságot

Az egészségügyi tájékozottság több, mint információ: arról szól, hogy Ön az információk elérésével, megítélésével és felhasználásával az élet minden területén tájékozott egészségügyi döntéseket hozzon.

06

Jogavan az egészségét szolgáló folyamatot támogatáshoz

Az ellátás átfogó megközelítésének középpontjában annak kell állnia, hogy a betegek gondozásukat és életüket személyes értékeiknek, céljaiknak, családi és egyéb körülményeiknek megfelelően irányíthassák. A betegeknek és a családjaiknak minden releváns lehetőséget fel kell kínálni annak érdekében, hogy érdemi döntéseket hozhassanak. Az integrált krónikus betegségellátás részeként az öngazgatás oktatását is széles körben elérhetővé kell tenni a közösségben.

07

Saját tapasztalatai pontosan tükrözik az egészségügy minőségét

A betegtapasztalatot az egészségügyi ellátás minőségének értékelésében kulcsfontosságú mutatószámként kell elfogadni. Ez nem a néhány kérdést magába foglaló elégedettségi felmérést jelenti, hanem értelmes – beleértve a minőségi – betegközpontú intézkedéseket. Az egészségügyi ellátás minőségének értékelésére szolgáló mutatók meghatározásában maguknak a betegeknek is részt kell venni.

08

Ön is részt vehet az egészségügyi szolgáltatások értékelésében és közös átalakításában, hogy ezek jobban működjenek mindenki számára.

A betegek érdemi bevonása azon a feltevésen alapul, hogy a betegek egyedülálló szakértelemmel és tudással rendelkeznek: csak a beteg látja át „az egész utat”. A betegek azonosíthatják az ellátás hiányosságait, de a felesleges vagy nem kívánatos szolgáltatásokat is, így ez hozzájárul az egészségügyi ellátás hatásosabb és hatékonyabb működéséhez. A betegeknek minden szinten alapvető demokratikus joguk is van ahhoz, hogy képviseltethessék magukat, és részvételüket a formális struktúrákba és folyamatokba kell beépíteni.

09

A betegszervezeteken keresztül az Ön hangja egy kórus egységes hangjának részévé válik

Saját személyes tapasztalatuk és körülményeik alapján az egyes betegek nagyon jó szószólók lehetnek. Mindeközben a betegszervezetek a betegek választókerületének nézeteit terjesztik elő.

10

A méltányosság és felhatalmazás kéz a kézben járnak

Ahhoz, hogy egy beteget felelős helyzetbe lehessen hozni, lényeges a magas színvonalú ellátáshoz való méltányos, megkülönböztetés nélküli hozzáférés és a magas színvonalú egészségügyi és szociális ellátás.

A Vaccination Confidence – Patients’ and Professionals’ Awareness, Communication and Trust (Vakcinációba vetett bizalom – Betegek és szakemberek tudatossága, kommunikációja és bizalma; VAC-PACT) kísérleti projektet az európai közegészségügyi program a SANTE/2019/C3/013-S12.820639 számú közszolgáltatási szerződés keretében finanszírozta, valamint Európa-szerte a szak- és a háttérismeretek széles skálájával rendelkező kulcsfontosságú érdekelt feleket tömöríti.

COMITÉ PERMANENT DES MÉDECINS EUROPÉENS
STANDING COMMITTEE OF EUROPEAN DOCTORS

Health Connect Partners
supporting trust in data